

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 21. september 2021

Sak

2021/1153 SoCentral – org.nr. 999 271 561 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Til stede: Leder Martin Hennig, Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

SoCentral (klager) meldte 5. november 2020 inn registrering i Frivillighetsregisteret.

Frivillighetsregisteret fattet vedtak 19. november 2020 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret, med den begrunnelse at klager ikke driver frivillig virksomhet fordi aksjeselskapets overskudd ikke utelukkende går til frivillig virksomhet.

Frivillighetsregisterets vedtak ble påklaget 3. desember 2020. Klager anfører at enheter som driver frivillig virksomhet har registreringsrett i Frivillighetsregisteret, og at med frivillig virksomhet menes aktiviteter som ikke er fortjenestebaserte. Det vises til at aksjeselskapet er et ideelt AS med vedtekter som spesifiserer at det ikke kan tas ut utbytte, at overskuddet skal gå tilbake til drift av selskapet og at eventuell restsum etter oppløsning tilfaller foreningen Pådriv. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 9. juli 2021 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).

Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter, jf. frivillighetsregisterloven § 4.

Som registreringsenhet regnes «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», jf. frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

SoCentral sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 19. november 2020 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.

For at et aksjeselskap skal ha registreringsrett i Frivillighetsregisteret, må det «utelukkende foreta utdelinger til frivillig virksomhet», jf. frivillighetsregisterloven § 3, jf. § 4 bokstav d.

Frivillighetsregisternemnda er av den oppfatning at ordlyden «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», tilsier at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett. Dette underbygges også av uttalelser i forarbeidene.

Ved utarbeidelse av loven ble det drøftet om aksjeselskap skulle ha registreringsrett. I NOU 2006: 15 s. 25-26 ble det uttalt at:

«[s]koleeksemplet på fortjenestebasert virksomhet er avkastning (utbytte) og gevinst fra selskaper som pløyes tilbake til eierne av selskapene – typisk til aksjeeierne i aksjeselskap. Aktiviteter i regi av selskaper anses derfor i prinsippet som fortjenestebaserte og faller følgelig i utgangspunktet utenfor begrepet frivillig virksomhet.

Arbeidsgruppen har imidlertid kommet til at visse aksjeselskaper bør kunne registrere seg i et frivillighetsregister. Det skyldes at en del frivillige virksomhet[er] organisert som foreninger og stiftelser driver deler av sine aktiviteter gjennom aksjeselskaper, som for eksempel kan organisere sykehjem, drive med cafevirksomhet, trykking av brosjyrer og bøker, salg av tjenester mv. Poenget med en slik organisering vil ofte være at den skal (bidra til å) finansiere eller realisere den frivillige virksomheten. Det er vanskelig å finne gode argumenter mot at slike selskaper – der det ikke skjer noen utdeling til private eiere i ordinær form, men hvor utdelte midler pløyes videre inn i frivillig virksomhet og brukes til å fremme ideelle formål – skal kunne registreres i frivillighetsregisteret.»

Videre følger det av Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) s. 57 at:

«[e]it særleg spørsmål er om aksjeselskap bør kunna få status som registreringseining (sjå om ansvarleg selskap ovanfor). Dette reiser prinsipielle spørsmål i forhold til grunnkravet om frivillig verksemd, ettersom det typiske ved selskap er at dei er fortjenestebaserte. For aksjeselskap dukkar spørsmålet om dei kan få status som registreringseining, opp, fordi det i praksis er ein del frivillig verksemd som har organisert «sideaktivitetar» i aksjeselskapform, til dømes selskap som sel produkt og/eller tenester til eller for den ideelle verksemda, og som har som føremål å realisera eller finansiera denne

verksemda. Departementet ser at det er eit visst behov for at slike selskap skal kunna få status som registreringseiningar, og finn ikkje avgjerande omsyn som talar mot det. Føresetnaden er at eventuelle utdelingar berre går til den frivillige verksemda, jf. forslaget § 4 første ledd bokstav d. Sjå utgreiinga i NOU 2006:15 punkt 3.6.4.5 (s. 37).»

Tolkningen underbygges også av sammenhengen i regelverket. Det fremgår av frivillighetsregisterloven § 4 bokstav b at «[s]om registreringsenhet regnes alminnelig stiftelse som ikke foretar utdelinger, eller som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet». Dersom lovgiver hadde ment at også aksjeselskap som ikke foretar utdelinger skulle regnes som registreringsenhet, ville det fremgått av ordlyden.

På bakgrunn av ordlyden, uttalelser i forarbeidene og systembetragtninger har Frivillighetsregisternemnda kommet til at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett i Frivillighetsregisteret.

Ved Frivillighetsregisternemndas vurdering av om klager har registreringsrett, skal det tas utgangspunkt i aksjeselskapets vedtekter, se NOU 2006: 15 s. 39. Vedtektsbestemmelser som regulerer at utdelinger utelukkende foretas til frivillig virksomhet vil «utgjøre en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt», og dersom det ikke er inntatt en slik vedtektsbestemmelse må aksjeselskapet på annen måte sannsynliggjøre at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet, jf. NOU 2006: 15 s. 38. I så tilfelle kan aksjeselskapets formål bidra til en avklaring.

Det følger av klagers vedtekter § 3:

«Selskapets virksomhet er å legge til rette for og utløse positiv samfunnsutvikling gjennom å kombinere forretningslogikk med samfunnsengasjement og menneskesentrert innovasjon. Driften i selskapet skal være selvfinansierende, men baseres ikke på fortjeneste. Dette skal ikke være til hinder for at selskapet kan legge opp reserver for å sikre fremtidig utvikling og drift innenfor selskapets formål. Selskapet skal ikke betale ut utbytte og alt overskudd vil bli i selskapet og benyttes til videre drift og utvikling.»

Frivillighetsregisternemnda er, i likhet med Frivillighetsregisteret, av den oppfatning at vedtektsbestemmelsen må tolkes slik at all fortjeneste skal forbli i aksjeselskapet og at det ikke legges opp til noen utdeling til frivillig virksomhet. Siden klagers vedtekter må forstås slik at det ikke skal skje noen utdeling til frivillig virksomhet, og det heller ikke finnes opplysninger om at det rent faktisk finner sted slike utdelinger, har nemnda kommet til at klager ikke oppfyller kravene for å være en registreringsenhet. Det at klager isolert sett kan anses å drive med frivillig virksomhet etter frivillighetsregisterloven § 3, og at selskapets verdier ved opphør overføres til foreningen Pådriv, jf. klagers vedtekter § 7, endrer ikke på nemndas vurdering.

Konklusjon

Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk